

სასკოლო რა? სად? როდის?

მთავარი რედაქტორი: ლაშა კილაძე ნიმუშები

1. ძველი ჩინური მათემატიკური გრაქტაგის ერთ-ერთ თავში აღწერილია გბორი (მცირე გბა), რომლის სიგანე ათ ჩის შეადგენს, ხოლო მის ცენტრში წყლის ზედაპირიდან ერთი ჩის სიმაღლეზე ამომრდილა ლერწამი. გრაქტაგის ეს თავი ავგორებმა მიუძღვნეს ერთ ბერძენს. კითხვა: დაასახელეთ ეს ცნობილი ბერძენი!
2. 1985 წელს თბილისმა უმასპინძლა ახალგაზრდულ მსოფლიო ჩემპიონატს ფეხბურთში, რასაც გამოეხმაურა ცნობილი მწერალი თამაზ ჭილაძე. თბილისში ჩატარებული ჯგუფური ეტაპის ემბლემის შესახებ ის აღმუთებული წერდა: „შეუძლებელია თბილისურ სინამდვილეში ისეთი არასპორტული ვინმე წარმოვიდგინოთ, როგორც ლოთობის, სპეკულიანტობის, ტყუილისა და ლამბანდარობის ეს სიმბოლოა“. კითხვა: დაასახელეთ ეს სიმბოლო!
3. აშშ-ში, მენის შტატში მდებარე ქალაქი პორტლენდი საშინელი ხანძრების შედეგად ოთხჯერ განადგურდა და ფაქტობრივად ოთხჯერვე ხელახლა აშენდა; ალბათ სწორედ ამიტომ, ქალაქის ბეჭედზე გამოსახულია ერთი მითიური არსება. კითხვა: დაასახელეთ ეს არსება!
4. იაპონელი პოლიციელის ფორმა ითვალისწინებს თეთრ პერანგსა და ხელთათმანებს, მუქლურჯ ან ნაცრისფერ კიტელს და შარვალს. ასევე აუცილებელია, იაპონელ პოლიციელი ფლობდეს შავი იქსი. კითხვა: დაწერეთ იქსი ერთი სიტყვით!
5. ოფიციალური ვერსიით, იქსი რწმენის, იმედისა და სიყვარულის ერთიანობის სიმბოლოა. ადგილობრივი მოსახლეობა ხშირად ხუმრობს, რომ იქსი ახდენს სოუსების - პესტოს, ბოლონეზსა და კარბონარას სიმბოლიზებას. კითხვა: დაწერეთ იქსი ორი სიტყვით!
6. აფრიკული გომის - მულუსების წარმომადგენლებს ყოველთვის ერთობ უხაროდათ, როცა ქალღმერთი მბაბა-მგანა-ვარესა დოლზე დაკვრას იწყებდა. უხაროდათ, რადგან იცოდნენ, რომ ამ დაკვრას ყოველთვის თან მოჰყვებოდა იქსი. დაასახელეთ იქსი ერთი სიტყვით!
7. თამაზ ჭილაძემ იქსს პოსეიდონის მისაღები უწოდა. ვიკიპედიის თანახმად, მსოფლიოში ყველაზე გრძელი იქსი ჩრდილო-დასავლეთ ავსტრალიაში მდებარეობს. კითხვა: დაწერეთ იქსი ფრანგული წარმოშობის ერთი სიტყვით!
8. გადმოგვცემენ, რომ ფრანგი მეფეების სასახლეში - ტუილრიში, იყო დარბაზი სახელწოდებით „პა დე ლუპ“, რაც ქართულად „მგლის ნაბიჯს“ ნიშნავს. ეს სახელწოდება დარბაზს მიეცა 1778 წელს, აქ გამართული კონცერტის შემდეგ. კითხვა: ვისი სიმფონია შესრულდა ამ კონცერტზე?
9. ერთი ვერსიის თანახმად, იქსი შევარდენის ფრენის იმიტაციას ახდენს და თავდაპირველად შემინებული ფრინველების ხეებზე გაბმულ მახეებში შესარეკად გამოიყენებოდა. პირველი იქსი სავარაუდოდ 10 000 წლის წინ შეიქმნა. კითხვა: დაასახელეთ იქსი არაქართული წარმოშობის სიტყვით!

10. ამგვიცებენ, რომ 2005 წლიდან მოყოლებული, განვითარებულ ქვეყნებში შესამჩნევად მოიმატა საბავშვო გრამვატიზმმა. ეს, დიდი ალბათობით, უკავშირდება იმას, რომ მშობლები სულ უფრო მეტ ყურადღებას უთმობენ იქსებს და სულ უფრო ნაკლებს – საკუთარ შვილებს. კითხვა: დაწერეთ იქსი ერთი სიტყვით!

11. მოისმინეთ ნაწყვეტი იაკობ გოგებაშვილის წერილიდან: „იგი ამჟამად ჰგავს მშენიერ ფოლადის სახნისსა, რომელიც უგუნურს პაგრონს სახლში მიუგდია, იშვიათად ხმარობს და ჟანგს აჭმევინებს. ამიგომ, ობიექტურად, თავის-თავად მდიდარი, სუბიექტურად, ჩვენს პირში არის ღატაკი და დღე ნაკლულს არსებას მოგაგონებთ“. კითხვა: რა ჰქონდა მხედველობაში იაკობ გოგებაშვილს?

12. ფსიქოლოგების მტკიცებით, საქმიანი მიმოწერის დროს იქსების გამოყენება უფრო მეტად ნეგატიურ შთაბეჭდილებას გოვებს, ვიდრე პოზიტიურს; იმდენად, რამდენადაც ადრესატს უჩნდება ეჭვები წერილის ავტორის პროფესიულ კომპეტენციურობის თაობაზე. კითხვა: დაასახელეთ იქსი ერთი ინგლისური წარმოშობის სიტყვით!

13. მოისმინეთ ვახტანგ ჯავახიძის ლექსი „გამოცანა“:
„სტვენს გაბაფხულის შიკრიკი
და ღვივის როგორც კრამიტი,
გარეთ აგლასი, შიგნით კი
.....“
კითხვა: დაწერეთ ამ ლექსის უკანასკნელი სტრიქონი!

14. წიგნში სახელწოდებით «5 o'clock და ინგლისის სხვა გრადიციები» ავტორი წერს, რომ მე-19 საუკუნის რუსეთში მომხმარებლისთვის იქსები ასოცირდებოდნენ პროლექციის მაღალ ხარისხთან. სწორედ ამიგომ, რუსი მეწარმეები ხშირად იყენებდნენ ხოლმე იქსებს ყოველგვარი შინაარსის გარეშე. კითხვა: დაწერეთ თანამედროვე 26 იქსიდან უკანასკნელი!

15. მოისმინეთ თამაზ ჭილაძის ჩანაწერი: „არაფერი ყოფილა სინამდვილეზე ფანტასტიკური. ჩვენ დღეს ფანტასტიკურ რეალობაში ვცხოვრობთ და ამიგომაც ეს ცხოვრება მე-19 საუკუნის ადამიანის ცხოვრებასთან შედარებით ნაკლებად ჩამოგავს ცხოვრებას“. ეს სიტყვები თამაზ ჭილაძემ ქალაქ ნანგში სახლ-მუზეუმის დათვალიერების შემდეგ დაწერა. კითხვა: ვისი სახლ-მუზეუმის?

16. მკვლევარების მტკიცებით, თავიანთი ბუდეების აგების პროცესში კოლიბრები ხშირად იპარავენ ხოლმე იქსების ნახელავს. კითხვა: დაასახელეთ იქსი ერთი სიტყვით!

SPOILER ALERT!!!

მოცემული „რა? სად? როდის?“ შეკითხვების პაკეტი წარმოადგენს ორიგინალურ ნაწარმოებს, რომელიც დაცულია კანონით საავტორო უფლებების შესახებ. პაკეტის მილიანი ან ნაწილობრივი პუბლიკაცია ბეჭდვით ან ელექტრონულ მედიაში საქართველოს კლებთან „რა? სად? როდის?“ შეთანხმების გარეშე, სასტიკად აკრძალულია ©.

პასუხები:

1.

პასუხი: პითაგორა

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: ძველი ჩინური ამოცანა გვეკითხება: „თუკი ცენტრში ამოზრდილი და ნაპირისკენ გადმოხრილი ლერწმის წვერო ნაპირამდე აღწევს, მაშინ რა სიღრმისაა გბორი?“ ეს ამოცანა პითაგორას თეორემის დახმარებით იხსნება, რომელიც ძველ ჩინეთში ცნობილი იყო, როგორც «გოუ-გუს წესი».

წყარო:

<http://files.school-collection.edu.ru/dlrstore/648d87e8-0b93-39b7-bf79-498944b4ff26/00145619626686195.htm>

2.

პასუხი: კინგო

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: კომუნისტური პერიოდის თბილისში კინგო თბილისის ერთ-ერთ სიმბოლოდ მიიჩნეოდა. ჩვენი გურნირის სიმბოლო კინგო ნამდვილად არ არის ☺ ☺ ☺.

წყარო: თ.ჭილაძე “ოწინარი. ჩანაწერები.” ინტელექტი 2012, გვ.105

3.

პასუხი: ფენიქსი

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: სიკვდილის წინ ფენიქსი საკუთარ თავს წვავს, ხოლო შემდეგ აღსდგება ფერფლიდან. შესაბამისად, ფენიქსი გახდა მუდმივი განახლებისა და ქალაქ პორტლენდის სიმბოლო.

წყარო: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Портленд_\(МЭН\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Портленд_(МЭН))

[https://ka.wikipedia.org/wiki/ფენიქსი_\(მითოლოგია\)](https://ka.wikipedia.org/wiki/ფენიქსი_(მითოლოგია))

4.

პასუხი: ქამარი

ითვლება: სარგყელი და ამრობრივად სწორი სხვა პასუხები

კომენტარი: იგულისხმება შავი ქამარი, რომელი აღმოსავლურ ორთაბრძოლებში ოსტატობის მაღალი დონის მაჩვენებელია.

წყარო: <http://www.bbc.com/news/magazine-38365729>

https://en.wikipedia.org/wiki/Law_enforcement_in_Japan

5.

პასუხი: იტალიის დროშა

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: პესტო, ბოლონეზე და კარბონარა ფერით არიან შესაბამისად მწვანე, წითელი და თეთრი, რაც ერთიანობაში იტალიის დროშის ფერებია.

წყარო: <http://33tura.ru/italy-flag>

6.

პასუხი: წვიმა

ითვლება: ამრობრივად სწორი პასუხი.

კომენტარი: მბაბა-მვანა-ვარესა ბულუსებში წვიმის, სოფლის მეურნეობისა და ნაყოფიერების ქალღმერთია. ჭექა-ქუხილის ხმას ბულუსები ამ ქალღმერთის მიერ დოღზე დაკვრის ხმად მიიჩნევენ. ჭექა-ქუხილი კი ხშირად წინ უსწრებდა წვიმას.

წყარო: https://en.wikipedia.org/wiki/Mbaba_Mwana_Waresa

7.

პასუხი: პლიაჟი

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: პოსეიდონი ზღვის ღმერთია, ხოლო პლიაჟი ზღვას ესაზღვრება. ინგლისური ვიკიპედიის მიხედვით, მსოფლიოში ყველაზე გრძელი პლიაჟი ეთლი მილ ბიჩი, სახელწოდების მიუხედავად 140 მილი (220 კმ) სიგრძისაა

წყარო: თ.ჭილაძე, „ოწინარი, ჩანაწერები“, ინტელექტი, გვ.31

<https://ka.wikipedia.org/wiki/პლიაჟი>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Beach>

8.

პასუხი: ვოლფგანგ ამაღლი მოცარტი

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: მოცარტის ერთ-ერთი სახელი „ვოლფგანგ“ გერმანულ ენაზე მგლის ნაბიჯს ნიშნავს.

წყარო: 1. GEO 12, 2005.

2. Французско- и немецко-русские словари Lingvo 9.

9.

პასუხი: [ავსტრალიური] ბუმერანგი

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: ბუმერანგი კაცობრიობის ისტორიაში ერთ-ერთი უძველესი იარაღია.

წყარო: Ллойд Дж., Митчисон Дж. Книга всеобщих заблуждений.

10.

პასუხი: სმარტონი

ითვლება: ტელეფონი, მობილური.

კომენტარი: ბევრი მშობელი ისე გულდასმით უყურებს სმარტონს, რომ პრაქტიკულად ყურადღებას არ აქცევს საკუთარ შვილებს, შედეგად, ეს უკანასკნელნი ხშირად ეცემიან და გრამებებს იღებენ.

წყარო: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0047272717301810>

11. პასუხი: ქართული ენა.

ითვლება: ენა, მშობლიური ენა

კომენტარი: „ქართული ენა ამჟამად ჰგავს მშვენიერ ფოლადის სახნისსა, რომელიც უგუნურს პაგრონს სახლში მიუგდია, იშვიათად ხმარობს და ეხანგს აჭმევენებს. ამიგომ, ობიექტურად, თავის-თავად მდიდარი და განვითარებული, სუბიექტურად, ჩვენს პირში არის ღაგაკი და დღე ნაკლულს არსებას მოგაგონებთ“.

წყარო: „იაკობის სამრეკლო“, შემდგენლები: ჯუმბერ თითმერია, ზურაბ ჩილაჩავა, გამომცემლობა „განათლება“, 1990, გვ.75

12.

პასუხი: სმაილიკი

ითვლება: სმაილი (ემოჯიკონი)

კომენტარი: სიგეები „ნეგატიური“ და „პოზიტიური“ ღამაგებითი მინიშნებები იყო.

წყარო:

<http://edition.cnn.com/2017/08/17/health/emoticons-emails-study-trnd/index.html>

13.

პასუხი: 999

ითვლება: ცხრაასოთხმოდცხრამეტი

კომენტარი: ალუბიაა გამოცანაზე „გარეთ აგლასი, შიგნით ათასი“. ლექსში საუბარია ბროწეულის ყვავილზე.

წყარო: ვახტანგ ჯავახიძე, „ლექსიდან-ლექსამდე“, ჩანაწერები, ინტელექტი, გვ.121

14.

პასუხი: Z (ინგლისური ანბანის ბოლო ასო)

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: იმ პერიოდში ინგლისური საქონელი თავისი მაღალი ხარისხის გამო ერთობ ფასეული იყო, შესაბამისად, ინგლისური ასოების გამოყენება პროდუქციის სახელწოდებაში (თუნდაც სრულიად უამროდ), პროდუქციის ფასს მაღლა სწევდა.

წყარო: <http://flibusta.is/b/446248/read>

15.

პასუხი: ქულ ვერნი

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: ქულ ვერნი იყო მე-19 საუკუნის დიდი ფანტასტი მწერალი, რომელმაც თავის წიგნებში ბევრი თანამედროვე აღმოჩენა იწინასწარმეტყველა.

წყარო: თამაზ ჭილაძე, „ოწინარი. ჩანაწერები“, ინტელექტი, გვ.134

16.

პასუხი: ობობა

ითვლება: ზუსტი პასუხი

კომენტარი: ბუდეების მშენებლობის დროს კოლიბრები ხშირად იყენებენ ხოლმე აბლაბუდას, როგორც მსუბუქ და მტკიცე მასალას.

წყარო: <http://www.worldofhummingbirds.com/nest.php>